

Laikinosios paukščių gripo A(H7N9) epidemiologinės priežiūros rekomendacijos sveikatos priežiūros darbuotojams ir visuomenės sveikatos centrams apskrityse

2013 m. kovo 31 d. Kinijoje pirmą kartą užregistruota paukščių gripo A(H7N9) atvejis, kai užsikrėtė žmogus. Anksčiau žmogus su šiuo virusu buvo susidūręs tik protrūkių metu tarp paukščių, sukeldamas pavienius ir nesunkius susirgimus žmonėms¹. Daugumai asmenų, užsikrėtusių A(H7N9) gripo virusu, pasireiškėdavo pneumonijos atvejai, sunkiai persirgdavo. Kol kas nėra duomenų, kad virusas būtų perduodamas nuo žmogaus žmogui. Lyginant su paukščių gripo virusu A(H5N1), A(H7N9) turi „žemo patogeniškumo“ molekulinis žymenis, kurie randami vištų organizmuose; virusas nesukelia jokių ligos simptomų tarp paukščių, arba šie būna ne sunkūs. Nors tai gali ir keistis, sunku numatyti viruso plitimą tarp paukščių.

Laikinosios A(H7N9) gripo epidemiologinės priežiūros rekomendacijos yra panašios kaip ir „aukšto patogeniškumo“ paukščių gripo A(H5N1): http://www.who.int/influenza/surveillance_monitoring/global_surveillance_h5_guidelines_06_02_2004/en/index.html. Laikinosios A(H7N9) gripo epidemiologinės priežiūros rekomendacijos yra pateikiamos žemiau ir bus atnaujintos kai tik bus prieinama daugiau informacijos.

Epidemiologinės priežiūros tikslai:

1. Nustatyti A(H7N9) žmogaus infekcijos atvejus.
2. Stebėti naujų atvejų sergamumą ir geografinį paplitimą.
3. Nustatyti ankstyvą ilgalaikio perdavimo žmogaus-žmogui viruso plitimą

A(H7N9) paukščių gripo epidemiologinės priežiūros ir laboratorinių tyrimų rekomendacijos

- Padidinti supratimą tarp gydytojų ir visų sveikatos priežiūros darbuotojų apie užsikrėtimo H7N9 gripo virusu galimybę ir kaip perduoti informaciją apie naujus atvejus.
- Stacionarinėse gydymo įstaigose gydytojams rekomenduojama atlikti laboratorinius tyrimus asmenims, kuriems pasireiškia sunki ūmi nepaaiškinama kvėpavimo liga. Tai ypač svarbu, tiems asmenims, kurie per pastarąsias dvi savaites nuo ligos pradžios keliavo į teritorijas, kuriose registruojami A(H7N9) gripo atvejai tarp žmonių ar paukščių; ar turėjo kontaktą su laukiniais ar naminiais gyvūnais arba aplinka (pvz. turgus, ferma, kuriuose laikomi gyvūnai arba parduodami); arba turėjo kontaktą su kitais asmenimis, kuriems neseniai pasireiškė sunki kvėpavimo liga.
- Stebėti ir tirti visus nepaaiškinamus sunkaus ūminio respiracinio sindromo (SŪRS) „protrūkius“.²
- Tirti sveikus sveikatos priežiūros darbuotojus, kurie laboratoriškai tiria SŪRS ūminius arba slaugo asmenis, sergančius SŪRS.
- Stebėti esamą ūmių kvėpavimo ligų situaciją apskrityse ir esant netikėtiems/nenormaliems pasikeitimams skubiai informuoti Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centrą.

Laboratorinis A(H7N9) gripo viruso nustatymas

- Informaciją H7N9 gripo viruso nustatymui galima rasti adresu: http://www.who.int/influenza/human_animal_interface/influenza_h7n9/en/index.html
- Visi teigiami, bet nesutipuoti A tipo gripo viruso ūminiai nedelsiant turi būti siunčiami į Nacionalinę visuomenės sveikatos laboratoriją. Jeigu ūminiai toliau nesutipuojami, siunčiami į PSO

¹ <http://www.who.int/wer/2013/wer8813/en/index.html>

² „Protrūkis“ – du ar daugiau atvejų, kuriems per 14-a dienų pasireiškė ligos simptomai, ir mokosi/dirba / gyvena toje pačioje aplinkoje (klasėje, darbo vietoje, namų aplinkoje, ligoninėje, studentų bendrabučiuose, kareivinėse ar poilsio stovyklose).

Bendradarbiavimo centrą tolesnei analizei:

http://www.who.int/influenza/gisrs_laboratory/collaborating_centres/en/

- Visi H7N9 patvirtinti atvejai turi būti toliau tiriami, kontaktiniai asmenys turi būti stebimi, siekiant nustatyti galimą užkrato perdavimą nuo žmogaus žmogui ir geriau suprasti galimas viruso pasekmes. Daugiau informacijos galima rasti paukščių gripo A(H5N1) nustatymo tarp žmonių PSO rekomendacijose:

http://www.who.int/influenza/resources/documents/h5n1_investigations/en/index.html

- Glaudus bendradarbiavimas su veterinarijos sektoriumi yra būtinas norint geriau suprasti galimą grėsmę visuomenės sveikatai bei užkirsti kelią ir kontroliuoti H7N9 gripo viruso plitimą tarp gyvūnų.

Galimo ir patvirtinto H7N9 gripo atvejų apibrėžys

- **Patvirtintas atvejis:**

Asmuo, kuriam laboratoriniais tyrimais (PGR) nustatytas H7N9 gripo virusas.

- **Galimas atvejis:**

Asmuo, kuriam pasireiškė ūmi kvėpavimo infekcija pagal klinikiniais, radiologiniais, histopatologinius tyrimus (pvz.: pneumonija arba ūmus kvėpavimo nepakankamumo sindromas);

ARBA

Prieš dvi savaites turėjo kontaktą su asmenimis³, kuriems laboratoriškai patvirtintas H7N9 gripo virusas.

Patvirtintų H7N9 gripo atvejų perdavimas

- Kol nebus daugiau informacijos apie H7N9 gripo virusą, visuomenės sveikatos centrai apskrityse apie įtariamus atvejus turi pranešti per 12 val. nuo informacijos gavimo iš gydymo įstaigos (žr. Priedas).
- Laboratorinių tyrimų eiga ir epidemiologiniai duomenys (ligos pradžia, amžius, lytis, skirtas gydymas, mirties data (esant mirties atvejui), paciento būklė), kiti susiję svarbūs duomenys (pvz. kelionės į užsienį) turi būti perduodami Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centrui telefonu arba faksu.

Daugiau informacijos apie H7N9 gripo virusą galima rasti:

http://www.who.int/influenza/human_animal_interface/influenza_h7n9/en/index.html

<http://www.offlu.net/>

<http://www.oie.int/en/animal-health-in-the-world/web-portal-on-avian-influenza/>

<http://www.fao.org/avianflu/en/index.html>

³ Kontaktiniai asmenys suprantami kaip asmenys, kurie rūpinasi sergančiu asmeniu (sveikatos priežiūros darbuotojai, šeimos nariai kiti asmenys turėję kitą fizinį kontaktą su sergančiuoju; arba bet kuris kitas asmuo, kuris buvo kartu su sergančiuoju toje pačioje aplinkoje (pvz. kartu gyveno, arba kartu lankėsi toje pačioje vietoje) iki pasireiškiant H7N9 gripo viruso simptomams.

Duomenų apie kiekvieną A(H7N9) gripo viruso atvejį rinkimo forma

Prašome užpildyti **visus** laukelius. Jeigu nėra duomenų, prašome rašyti „ND“.

Užpildymo data (mmm/mm/dd) ____/____/____

1. Informacija apie pacientą

Tautybė _____	Lytis	Moteris ☐	Vyras ☐
Amžius _____ m.	mėn. (mėn. rašyti, jeigu asmeniui < 3 m.)		
Ligos pradžia _____/____/____ (mmm/mm/dd)			

2. Informacija apie ankstesnę paciento sveikatos būklę

Ar pacientas/-ė turėjo iš žemiau išvardintų lėtinių ligų? (pažymėkite apvesdami)
Lėtinė kvėpavimo liga; astma; diabetas, lėtinė širdies liga; lėtinė kepenų liga; lėtinė inkstų liga; lėtinė neurologinė; imunodeficitas įskaitant ŽIV; viršsvoris.
Kita (nurodyti) _____
Nėštumas Taip ☐ Ne ☐ Nežinoma ☐ Jeigu taip, pažymėkite _____ (sav. arba trimestras)

3. Simptomai

Ar pacientui pasireiškė žemiau išvardinti simptomai? (pažymėkite apvesdami)
Karščiavimas $\geq 38^0$ C arba karščiavo anksčiau; kosulys; konjunktyvitas; virškinimo sistemos sutrikimai; nervų sistemos sutrikimai
Kita (nurodyti) _____
Kiti klinikiniai simptomai _____

4. Stacionarinis gydymas

	Taip	Ne	Nežinoma	
Lankėsi gydymo įstaigoje	☐	☐	☐	Data ⁴ ____/____/____
Pneumonija	☐	☐	☐	Data ____/____/____
Hospitalizavimas	☐	☐	☐	Hospitalizavimo data ____/____/____ Išrašymo data ____/____/____
Perkeltas į intensyvios terapijos skyrių	☐	☐	☐	Hospitalizavimo data ____/____/____ Išrašymo data ____/____/____
Mechaninė ventiliacija	☐	☐	☐	Hospitalizavimo data ____/____/____ Išrašymo data ____/____/____
Gydymas antivirusiniais vaistais	☐	☐	☐	Hospitalizavimo data ____/____/____ Išrašymo data ____/____/____
Mirtis	☐			Data ____/____/____

⁴ Parašyti datą, kada pirmą kartą asmuo kreipėsi medicininės pagalbos

5. Informacija apie geografinę vietovę

Miestas/kaimas _____	Šalis _____
1. Administracinis vienetas _____ (savivaldybė)	2. Administracinis vienetas _____ (apskritis)
Ar pacientas keliavo iš rajono į kitą rajoną/miestą per 14 dienų nuo pirmųjų ligos simptomų Taip ☐ Ne ☐ Nežinoma ☐ Jeigu taip, parašykite koku atstumu (km) _____	

6. Profesija

Profesija (aprašykite) _____	
Sveikatos priežiūros darbuotojas Taip ☐ Ne ☐	Jeigu taip: Veterinaras ☐ Gydytojas ☐
Laboratorijos darbuotojas Taip ☐ Ne ☐	Jeigu taip: Veterinarijos ☐ Žmonių ☐
Ar pacientas atlikdamas savo darbą turėjo kontaktą su gyvūnais ar jų produktais? Taip ☐ Ne ☐	
Ar paciento profesija susijusi su darbu gyvūnų turguje? Taip ☐ Ne ☐	

Poveikis

- Koks daugiausiai tikėtinas infekcijos šaltinis pacientui ir iš kuriosteritorijos geografiniu požiūriu tikėtina atsirado infekcija?

- Ar per 14 dienų nuo ligos pradžios pacientas turėjo kontaktą su kitu asmeniu, kuriam pasireiškė panašūs ligos simptomai? Taip Ne Nežinoma Jeigu taip, užpildykite žemiau esančią lentelę

Asmens, kuriam pasireiškė panašūs ligos simptomai, inicialai (pvz.: V.P.) _____
Patvirtinta gripo diagnozė Taip ☐ Ne ☐
Santykiai su kontaktiniu asmeniu _____ Kraujo ėminys Taip ☐ Ne ☐

- Ar paciento namuose/darbo vietoje ar netoli jų yra laikomi gyvūnai? Taip Ne Nežinoma

Jeigu *taip*, kokie tai gyvūnai: Paukščiai Kiaulės Galvijai Šunys/katės Kita _____

Jeigu į aukščiau esantį klausimą atsakėte *taip*:

- Ar gyvūnai, esantys paciento aplinkoje sirgo ar mirė per pastarąsias 14 dienų nuo paciento ligos simptomų pradžios? Taip Ne Nežinoma

Jeigu *taip*, kokie tai gyvūnai: Paukščiai Kiaulės Galvijai Šunys/katės Kita _____

- Ar gyvūnai, esantys tolimesnėje paciento aplinkoje (pvz. kaimynystėje, giminaičių/draugų namuose gyvenantys) sirgo ar mirė per pastarąsias 14 dienų nuo paciento ligos simptomų pradžios?
Taip Ne Nežinoma

Jeigu *taip*, kokie tai gyvūnai: Paukščiai Kiaulės Galvijai Šunys/katės Kita _____

- Ar šiems gyvūnams buvo diagnozuotas gripas? Taip Ne Nežinoma

- Ar pacientas lankėsi gyvūnų turguje per pastarąsias 14 dienų nuo ligos pradžios?

Taip Ne Nežinoma

Komentarai
